

Sygn. akt I AGa 229/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Dzieciołowska

Sędziowie: SA Jacek Pasikowski (spr.)

SO (del.) Jarosław Pawlak

Protokolant: sekr. sąd. Bartosz Kędziora

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2020 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa syndyka masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 lipca 2019 r. sygn. akt X GC 215/19

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od syndyka masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w R. na rzecz (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I AGa 229/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 lipca 2019 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie z powództwa syndyka masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości z siedzibą w R. przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. o zapłatę, oddalił powództwo i ustalił, że strona powodowa ponosi w całości koszty procesu, a ich ustalenie co do wysokości pozostawił referendarzowi sądowemu po prawomocnym zakończeniu sprawy.

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim V Wydziału Gospodarczego Sekcji ds. Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych z dnia 6 października 2017 roku został zabezpieczony majątek dłużnika (...) spółki z o ograniczoną odpowiedzialnością przez ustanowienie tymczasowego nadzorcy sądowego w osobie J. K..

Tymczasowy nadzorca sądowy J. K. pełnił swoją funkcję do dnia 9 marca 2018 roku (data uprawomocnienia się postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi o oddaleniu zażalenia (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na postanowienie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 30 października 2017 roku sygn. akt V GR 5/17 o oddaleniu wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego).

W dniu 27 września 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XIV Wydział Gospodarczy dla spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych w sprawie o sygnaturze akt (XIV GU 207/18) wydał postanowienie w przedmiocie ogłoszenia upadłości(...)spółki z o ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R., a syndykiem masy upadłości wyznaczono, posiadającego licencję doradcy restrukturyzacyjnego.

W dniu 29 stycznia 2018 roku Spółka (...) zawarła z pozwanym (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. umowę dzierżawy zorganizowanej części przedsiębiorstwa, obejmującej m.in. nieruchomości położoną w R. dla której urządzono księgę wieczystą (...).

Przed zawarciem umowy dzierżawy Z. S. pomagał prezesowi (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Ł. W. w znalezieniu miejsca do uruchomienia zakładu produkującego kanapki. Wybór padał właśnie na wyżej opisaną nieruchomość, która była własnością (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, podmiotu znajdującego się w trudnej sytuacji finansowej i poszukującego dodatkowych dochodów. W tym okresie Spółka (...) nie płaciła faktur za media, a firma ochroniarska, z uwagi na brak płatności wynagrodzenia, opuściła chronione obiekty. Wówczas to ustalono, że część zobowiązań Spółki (...) będzie bezpośrednio pokrywał dzierżawca - Spółka (...).

Przed przejściem w dzierżawę zakładu pozwana Spółka zapoznawała się ze stanem zobowiązań kontrahenta, a Z. S. uzyskał pełnomocnictwo do reprezentacji Spółki (...) w zakresie ustalania zobowiązań tej spółki wobec (...).

Po uzgodnieniu warunków umowy, w dniu 29 stycznia 2018 roku doszło do jej podpisania w formie aktu notarialnego, a Spółkę (...) reprezentował prezes zarządu R. J. posiadający zgodę na zawarcie tejże umowy wyrażoną przez tymczasowego nadzorcę sądowego J. K. ustanowionego wyżej opisanym postanowieniem Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 6 października 2017 roku.

Umowa została zawarta na czas nieokreślony (§ 5 umowy), a zgodnie z brzmieniem § 6 umowy te same strony ustaliły zasady i wysokość czynszu i tak: w I etapie obowiązywania umowy od dnia zawarcia umowy do dnia 31 maja 2018 roku miał obowiązywać czynsz w wysokości 20.000 zł. Rata za pierwszy miesiąc po zawarciu umowy w wysokości 20.000 zł miała zostać uiszczona w dniu podpisania umowy, zaś dwie pozostałe raty za okres od 1 marca 2018 roku do 30 kwietnia 2018 roku miały być płatne z góry niezwłocznie po uzyskaniu zgody na zawarcie umowy przez zarząd od Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników. Rata czynszu za maj 2018 roku miała być płatna do dnia 10 maja 2018 roku. Z kolei w II etapie obowiązywania umowy to jest od dnia 1 czerwca 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku czynsz miał wynosić 50.000 złotych, zaś w III etapie obowiązywania umowy - czyli od dnia 1 stycznia 2019 roku czynsz miał ulec podwyższeniu poza kwotę waloryzacji - o 50 % wartości miesięcznej raty podatku od nieruchomości - jaka będzie do zapłaty przez wydzierżawiającego.

Wysokość „czynszu” opisanego w § 6 pkt 1 umowy była określona w kwocie netto i do tak ustalonego „czynszu” miał zostać doliczony podatek od towarów i usług zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu wystawienia faktury („czynsz brutto”). Czynsz miał być płatny przelewem, w terminie 14 dni od dnia otrzymania przez dzierżawcę faktury wystawionej przez wydzierżawiającego zgodnie z obowiązującymi przepisami, na rachunek bankowy wydzierżawiającego wskazany na fakturze. Za datę płatności czynszu strony miały uznawać datę zlecenia przez dzierżawcę dokonania polecenia przelewu kwoty czynszu na rachunek bankowy wydzierżawiającego. Strony wyłączyły możliwość płatności czynszu przez potrącenie z wyłączeniem zobowiązań, które pokryje dzierżawca – z tytułu solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania publiczno-prawne wynikające z zawartej umowy albo innych sytuacji - jeśli zostanie zawarte w tym zakresie pod rygorem nieważności - porozumienie na piśmie.

Do umowy został załączony protokół zdawczo-odbiorczy opisujący majątek składający się na zorganizowaną część przedsiębiorstwa, która była przedmiotem dzierżawy.

Jak już wskazano wyżej, strona pozwana zobowiązała się do uiszczania na rzecz Spółki (...) czynszu dzierżawnego w wysokości 20.000 zł miesięcznie oraz podatku od towarów i usług zgodnie z przepisami obowiązującymi w dniu wystawienia faktury za luty 2018 roku, marzec 2018 roku, kwiecień 2018 roku i maj 2018 roku. Faktycznie Spółka (...) wystawiła za powyższe okresy dzierżawy niżej wskazane faktury VAT: faktura VAT nr (...) z 07 lutego 2018 roku na kwotę 24.600 zł - okres dzierżawy luty 2018 roku, faktura VAT nr (...) z 23 lutego 2018 roku na kwotę 49.200 zł - okres dzierżawy marzec, kwiecień 2018 roku, faktura VAT nr (...) z 30 maja 2018 roku na kwotę 24.600 zł - okres dzierżawy maj 2018 roku. Faktycznie faktury wystawiała księgowa zatrudniona w Spółce (...) - E. K., a dokumenty te wskazywały dzierżawcy, na jakie konto ma przelać pieniądze uiszczane tytułem czynszu dzierżawnego.

Spółka (...) zapłaciła kwoty czynszu dzierżawnego wynikające ze wskazanych faktur, na rachunek w nich wskazany. Czynsz za 3 miesiące miał być płatny z góry, bowiem tak stanowiła umowa z dnia 29 stycznia 2018 roku. Strona pozwana dostała również od wydzierżawiającego zestawienie płatności długów Spółki (...) wobec wierzycieli, w tym Kancelarii (...), księgowej E. K., R. R., a także otrzymała postanowienie o zajęciu wierzytelności powodowej Spółki z urzędu skarbowego.

Prezes zarządu Spółki (...) nie rozmawiał z tymczasowym nadzorcą sądowym na temat tych rozliczeń, ale sposób podczas spotkania w siedzibie Spółki (...), od obecnego tam prawnika, uzyskał informację, że rozdysponowanie czynszów dzierżawnych na rzecz wierzycieli powodowej Spółki nie przekracza zakresu zwykłego zarządu.

Gdy okazało się, że przelewy za faktury nie zostały zrealizowane na rachunek (...) Spółki (...), w toku postępowania upadłościowego powód otrzymał od strony pozwanej, potwierdzenia przelewów kwot tytułem zapłaty czynszu dzierżawnego za okresy objęte tymi fakturami. I tak: przelew kwoty 8.235 zł z dnia 7 marca 2018 roku został zrealizowany na rzecz kancelarii (...), przelew kwoty 10.036,40 zł z dnia 7 lutego 2018 roku został zrealizowany na rzecz księgowej E. K., przelew kwoty 10.000 zł z dnia 23 lutego 2018 roku został zrealizowany na rzecz H. J. (1) - żony prezesa zarządu Spółki R., przelew kwoty 20.000 zł z dnia 23 lutego 2018 roku został zrealizowany na rzecz H. J. (1), przelew kwoty 5.018,20 zł z dnia 23 lutego 2018 roku został zrealizowany na rzecz E. K., przelew kwoty 24.600 zł z dnia 12 czerwca 2018 roku został zrealizowany na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego, przelew kwoty 3.346,80 zł z dnia 23 lutego 2018 roku został zrealizowany na rzecz R. R., przelew kwoty 6.445,60 zł z dnia 7 lutego 2018 roku został zrealizowany na rzecz R. R., przelew kwoty 8.118,00 zł z dnia 7 lutego 2018 roku został zrealizowany na rzecz Kancelarii (...).

Z. S. nie był umocowany do podejmowania decyzji w jaki sposób rozdysponować czynsz dzierżawny na rzecz wierzycieli Spółki (...) i takich decyzji nie podejmował. Jego pomoc spółce (...) ograniczała się do kwestii technicznych, doradztwa.

Prezes zarządu spółki (...) podjął decyzję, jak rozdysponować pieniędzmi z czynszu. Sam nie zajmował się wysyłaniem maili, czy robieniem przelewów.

Prezesowi zarządu spółki (...) zależało na zaspokojeniu roszczeń E. K. i R. R. z tytułu zaległych wynagrodzeń pracowniczych, jak też na zapłacie na rzecz kancelarii (...) za świadczoną pomoc prawną.

Prawnik spółki (...) wyjaśnił, że rozdysponowanie pieniędzy z czynszu nie wymaga zgody tymczasowego nadzorca sądowego.

H. J. (1) - żona H. J. (2) nie miała wiedzy na temat rozliczeń między spółkami, a swój rachunek bankowy udostępniła mężowi, który miał zajęcia komornicze na własnym koncie. Księgowa spółki (...) E. K. nie kontaktowała się z H. J. (1) w sprawie przelewów.

R. J. był wierzycielem spółki (...) z tytułu udzielonej spółce pożyczki oraz z tytułu dostawy jabłek. Podjął decyzję, by część czynszu dzierżawnego był przelana na jego konto na zaspokojenie tych wierzytelności.

Księgowa spółki (...) wysłała maila z dnia 22 lutego 2018 roku skierowanego do pozwanego, zawierającego dyspozycję dokonania przez pozwanego przelewów na rzecz kancelarii (...), R. R., E. K., H. J. (1) zamiast na rachunek (...) sp. z o.o., przy czym polecenie co do rozdysponowania pieniędzy otrzymała od prezesa zarządu spółki (...) R. J.. E. K. nie była umocowana do składania oświadczeń woli w imieniu spółki (...), miała umocowanie tylko do składania deklaracji w urzędzie skarbowym i składania sprawozdań finansowych.

E. K. była wierzycielem spółki (...) z tytułu wynagrodzenia za świadczoną pracę.

R. R. był zatrudniony w spółce (...) jako kierownik hali i był też odpowiedzialny za produkcję opakowań. Miał wierzycelność do spółki z tytułu wynagrodzenia za pracę, dostawę jabłek i dywidendy ze spółki, gdyż był jej udziałowcem.

Nadzorca sądowy po objęciu funkcji nie przekazał spółce (...) żadnych informacji na temat rozdysponowania pieniędzy z czynszu dzierżawnego.

Powód otrzymał od strony pozwanej maila z 22 lutego 2018 roku wysłanego przez E. K. z jej prywatnego adres e-mail a skierowanego do pozwanego, zawierającego dyspozycję dokonania przez pozwanego przelewów na rzecz kancelarii (...), R. R., E. K., H. J. (1) zamiast na rachunek (...) sp. z o.o. zgodnie z zestawieniem na łączną kwotę 49.200 zł.

Po zapoznaniu się z powyższą dyspozycją powód mailem z dnia 31 października 2018 roku wezwał pozwaną spółkę do przesłania potwierdzenia, że mail E. K. był działaniem w imieniu (...) sp. z o.o. z siedzibą w R.. Powód zaznaczył, że pozwany nie przedstawił żadnej dyspozycji przelewów na kwotę 10.036,40 zł na rzecz E. K. oraz na kwotę 5.518,00 zł na rzecz kancelarii (...), a nadto, że pozwany nie przedstawił potwierdzeń wpłaty dalszych 9.045,60 zł.

W dniu 15 listopada 2018 roku powód wezwał stronę pozwaną do zapłaty kwoty 98.400 złotych tytułem wystawionych przez Spółkę (...) faktur: 01/02/2018, 02/02/2018, 02/05/2018 ze wskazaniem, że zapłaty dokonać należy w terminie do 23 listopada 2018 roku pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Syndyk nadto zwrócił się do (...) o przesłanie: potwierdzenia umocowania E. K. do składania oświadczeń woli w imieniu (...) spółka z o.o., zgody udzielonej przez Tymczasowego Nadzorcę Sądowego J. K. na dokonanie czynności rozporządzającej majątkiem (...) spółka z o.o. ewentualnego zajęcia egzekucyjnego z (...) Urzędu Skarbowego - w związku z którym (...) spółka z o.o. z siedzibą w S. dokonała przelewu z 12 czerwca 2018 roku na kwotę 24 600 zł. Wezwanie zostało doręczone pozwanej spółce drogą pocztową w dniu 19 listopada 2018 roku, a mailem już w dniu 15 listopada 2018 roku.

W odpowiedzi na przedstawione wyżej wezwanie do zapłaty z dnia 20 listopada 2018 roku pozwana Spółka wskazała, że brak jest podstaw dla uznania żądań powoda, albowiem wiadomości e-mail przesyłane przez E. K. zawierające wskazanie rachunków bankowych wraz z wysokością kwot, na które Spółka (...) winna była przekazać należne Spółce (...) należności, stanowiły uszczegółowienie oświadczeń woli kierowanych w imieniu Spółki (...), stanowiąc uzewnętrznienie uprzednich decyzji Zarządu tego przedsiębiorcy.

Wszelkie kwestie dotyczące przekazywania należności wobec (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością bezpośrednio na rzecz jej wierzycieli, każdorazowo wynikały z klarownych ustaleń poczynionych z prezesem zarządu Spółki - R. J.. Wiadomość e-mail wychodząca od E. K., wskazująca konkretne dane adresatów poszczególnych przelewów stanowiła wyłącznie uszczegółowienie oświadczeń złożonych Spółce (...) przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Na potwierdzenie powyższego zwraca się uwagę, że po dokonaniu przez pozwaną (...) przelewów na wskazane rachunki bankowe, Spółka (...) nie podnosiła kwestii tychże należności, uznając je jako uregulowane. Jednocześnie wskazała, że powyższe czynności prawne objęte były zakresem zwykłego zarządu i jako takie nie wymagały dla swojej ważności zgody wyrażonej przez tymczasowego nadzorcę sądowego.

W ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy, przywołując treść art. 921¹ k.c. oraz bogate orzecznictwo i stanowisko doktryny prawa w tym zakresie, uznał powództwo za bezzasadne. W ocenie Sądu, ustalone okoliczności sprawy wskazują, że Spółka (...) była przekazującym, którego łączył z podmiotami, na rzecz których przekazane zostały przez pozwaną Spółkę środki pieniężne, będącymi odbiorcami przekazu, stosunku waluty, zaś stronę pozwaną ze Spółką

(...) w upadłości łączył stosunek pokrycia, wynikający ze zobowiązań pozwanej względem ww. spółki. (...) Sp. z o.o. w upadłości, jako przekazujący, wydała pozwanej, jako przekazanej, dyspozycję zapłaty zobowiązań pozwanej nie na rzecz samej Spółki (...), lecz na rzecz podmiotów będących jej wierzycielami, tj. odbiorców przekazu - upoważniając tym samym odbiorców przekazu do jego odbioru. Obie strony - to jest przekazany i odbiorca przekazu - działali w imieniu własnym, lecz na rachunek przekazującego. W wyniku przekierowania świadczenia Spółka (...) zwolniła się ze swoich zobowiązań wobec: R. R., R. J., E. K., Kancelarii (...), Urzędu Skarbowego. Poza sporem winno być, że zobowiązanie (...) w stosunku do powodowej Spółki, wynikające z tytułu czynszu dzierżawy zorganizowanej części przedsiębiorstwa, zostało spłacone w formie przekazu na rzecz innych wierzycieli Spółki (...), których to wierzytelności powód w żaden sposób nie zakwestionował. W toku procesu powód w ogóle nie podnosił, że są to długi fikcyjne, wykreowane na potrzeby zwykłego transferu pieniędzy na prywatne konta.

Sąd I Instancji podkreślił nadto, że poza sporem winno być także to, iż przekaz jest czynnością upoważniającą i w związku z tym rodzi się pytanie, czy tego rodzaju czynność wymaga zgody tymczasowego nadzorcy sądowego. Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. 2015, poz. 978 ze zm.) po powołaniu nadzorcy sądowego dłużnik może dokonywać czynności zwykłego zarządu, zaś na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymagana jest zgoda nadzorcy sądowego. Zdaniem Sądu Okręgowego, w przedmiotowej sprawie, czynność upoważniająca, jako czynność prawna przekraczała zakres czynności zwykłego zarządu ze względu na sytuację ekonomiczną Spółki (...), wartość środków przekazywanych na rzecz wierzycieli, a przede wszystkim określenie, którzy z wielu wierzycieli i do jakiej kwoty będą zaspokajani z czynszu dzierżawnego. Jak wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie można jednak utożsamiać czynności prawnych przekraczających zakres zwykłego zarządu jedynie z zaciąganiem zobowiązań lub rozporządzeniem swoim majątkiem, jak to sugerowała strona pozwana. Taka ocena nie podważa bowiem kolejnej oceny, że upoważnienie jako czynność prawna wymagająca zgody tymczasowego nadzorcy sądowego jest i tak w ustalonych okolicznościach sprawy, ważna. Przepisy milczą na temat formy zgody tymczasowego nadzorcy sądowego. Upoważnienie w ramach umowy przekazu nie wymaga szczególnej formy. W drodze dalekiej analogii można przyjąć, że jeżeli zgodnie z art. 63 § 2 k.c. do ważności czynności prawnej wymagana jest forma szczególna, oświadczenie obejmujące zgodę osoby trzeciej powinno być złożone w tej samej formie. Jeżeli nadzorca sądowy odmawia zgody na dokonanie czynności w formie szczególnej, wówczas odmowa zgody nie podlega rygorom co do formy wynikającym z art. 63 § 2 k.c. W pozostałym zakresie nie obowiązują żadne ograniczenia co do formy. Zatem może to być to także zgoda dorozumiana per factia concludentia. Sąd I instancji zauważył, że nadzorca sądowy w niniejszej sprawie nie złożył oświadczenia, iż wyraża zgodę na przekaz, ani też, że takiej zgody odmawia. Ustalone okoliczności sprawy, czego zresztą powód nie neguje, wskazują, że nadzorca sądowy w ogóle nie interesował się, w jaki sposób zostanie pobrany czynsz, czy jest płacony terminowo, w jaki sposób ma być spożytkowany przez Spółkę (...). Przez kolejne miesiące nadzorca nie interesował się powyższą kwestią, nie skierował w tej sprawie żadnego pisma, nie pouczył też zarządu pozwanej Spółki, co do obowiązków informacyjnych na temat takich decyzji upoważniających i konieczności uzyskania zgody nadzorcy. Co znamienne, nawet powód w toku procesu nawet nie wnioskował o przesłuchanie nadzorcy J. K. jako świadka na tak istotne okoliczności.

Syndyk masy upadłości podnosił jedynie, że Spółka (...) nie przedstawiła powodowi potwierdzenia umocowania E. K. do składania oświadczeń woli w imieniu Spółki (...), jednakże z okoliczności sprawy wynika, że E. K. co najwyżej realizowała polecenia zarządu Spółki (...) sama zaś nie podejmowała decyzji, a wystawienie faktur i wskazywanie rachunku do przelewu sprowadziło się do czynności technicznych i należało do jej obowiązków.

W ocenie Sądu Okręgowego, w obrocie gospodarczym można przyjmować, jak to czyni strona pozwana, że E. K., pełniąca funkcję głównej księgowej Spółki (...), była umocowana do działania w imieniu tego podmiotu. Zgodnie z treścią art. 97 k.c. osobą czynną w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi publiczności poczytuje się w razie wątpliwości za umocowaną do dokonywania czynności prawnych, które zazwyczaj bywają dokonywane z osobami korzystającymi z usług tego przedsiębiorstwa. Jak przy tym wskazuje się w orzecznictwie, dotyczącym wykładni powołanej normy prawnej: „funkcjonowanie danej osoby w stosunkach z powodem jako osoby uprawnionej do zawierania innych rodzajowo umów w imieniu pozwanego, posługiwanie się przez nią na odległość zamówieniami złożonymi przy wykorzystaniu sprzętu biurowego i papieru z oznaczeniami pozwanego, nie wyklucza zastosowania

art. 97 k.c., wyłożonego z uwzględnieniem jego ochronnego celu." Sąd I instancji zgodził się ze stanowiskiem pozwanej Spółki, iż w orzecznictwie dopuszczono stosowanie tego przepisu także przy zawieraniu umów na odległość przez osoby funkcjonujące w lokalu przedsiębiorstwa przeznaczonym do obsługi klientów, za jakie uważane jest też biuro handlowe (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna i Administracyjna z dnia 6 sierpnia 2014 roku I CSK 598/13, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - I Wydział Cywilny z dnia 27 grudnia 2013 roku, I ACa 808/13).

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy oddalił powództwo, a o kosztach procesu orzekł na podstawie wyrażonej w art. 98 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu, na mocy art. 108 k.p.c. pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu

Apelację od powyższego wyroku złożył syndyk masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. w upadłości zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść rozstrzygnięcia tj.:

a) art. 503 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i dopuszczenie spóźnionych dowodów w postaci dokumentów zajęć egzekucyjnych, które wobec nieprzedstawienia ich przez stronę pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty powinny zostać pominięte przez Sąd;

b) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieodniesienie się przez Sąd I Instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do kwestii przedstawienia przez stronę pozwaną spóźnionych dowodów w postaci dokumentów zajęcia egzekucyjnego;

c) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie przez Sąd I Instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, dla których oddalił wnioski powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kryminalistyki na okoliczność zbadania autentyczności dokumentów zajęcia egzekucyjnego przedstawionych przez pozwanego;

d) art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na oddaleniu wniosku strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kryminalistyki (strona powodowa zwróciła uwagę Sądu na naruszenie przepisów postępowania, składając na rozprawie zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c.), w sytuacji gdy przedmiotem tego dowodu były okoliczności mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu, dotyczące ustalenia czy dokumenty zajęcia egzekucyjnego przedstawione przez stronę pozwaną w toku postępowania są autentyczne;

e) art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kryminalistyki podczas gdy w sprawie zaszedł wypadek wymagający wiadomości specjalnych;

f) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez poczynienie błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegające na przyjęciu przez Sąd, że w toku procesu pozwana spółka przedstawiła jeden dowód w postaci dokumentu zajęcia egzekucyjnego od Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego, podczas gdy przedstawiła dwa dowody w postaci różnych dokumentów zajęcia egzekucyjnego: kopia (faks) zawiadomienie o zajęciu innej wierzytelności pieniężnej załączone przez stronę pozwaną do odpowiedzi na odpowiedź na sprzeciw z 19 kwietnia 2019 roku, dokument zajęcia egzekucyjnego przedstawiony przez pozwanego na ostatniej rozprawie 03 lipca 2019 roku;

g) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez poczynienie błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegające na przyjęciu przez Sąd, że w toku procesu powód w ogóle nie podnosił, iż podmioty, na rzecz których pozwany dokonał płatności czynszu nie są wierzycielami (...) sp. z o.o., podczas gdy powód w odpowiedzi na sprzeciw wskazywał, iż H. J. (1) nigdy nie była wierzycielem (...) sp. z o.o.;

h) art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia, iż nie doszło do wyrażenia zgody przez tymczasowego nadzorcę sądowego na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu, podczas gdy to na pozwanym spoczywał w tym zakresie ciężar dowodowy wykazania wyrażenia takiej zgody;

i) art. 503 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i dopuszczenie spóźnionego dowodu w postaci wydruku zestawienia excel z podpisem R. J. niezawierającego żadnego oświadczenia woli prezesa zarządu (...) sp. z o.o., który wobec nieprzedstawienia go przez stronę pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty powinien zostać pominięty przez Sąd;

j) art. 328 §2 k.p.c. poprzez nieodniesienie się przez Sąd I Instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do kwestii przedstawienia przez pozwanego spóźnionego dowodu w postaci wydruku zestawienia excel z podpisem R. J. niezawierającego żadnego oświadczenia woli prezesa zarządu (...) sp. z o.o.;

k) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie przez Sąd I Instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn dla których oddalił wnioski powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kryminalistyki na okoliczność zbadania autentyczności i daty powstania dokumentu wydruku zestawienia excel z podpisem R. J. niezawierającego żadnego oświadczenia woli prezesa zarządu (...) sp. z o.o. przedstawionego przez pozwanego;

l) art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na oddaleniu wniosku strony powodowej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kryminalistyki (strona powodowa zwróciła uwagę Sądu na naruszenie przepisów postępowania, składając na rozprawie zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c.), w sytuacji gdy przedmiotem tego dowodu były okoliczności mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu, dotyczące ustalenia czy wydruk zestawienia excel z podpisem R. J. niezawierający żadnego oświadczenia woli prezesa zarządu (...) sp. z o.o. przedstawiony przez pozwaną spółkę w toku postępowania jest autentyczny oraz w jakiej dacie powstał;

m) art. 278 §1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kryminalistyki podczas gdy w sprawie zaszedł wypadek wymagający wiadomości specjalnych;

n) art. 233 § 1 i 2 i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie, dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego, polegającej na pełnym pominięciu przy wyrokowaniu oraz na etapie subsumpcji faktu, jako iż pozwany w ogóle nie przedstawił dowodów w postaci potwierdzenia przelewu na dokonanie płatności czynszu dzierżawnego w kwocie 2 600,00 zł, w efekcie czego w tym zakresie Sąd nie przeprowadził w ogóle postępowania dowodowego oraz nie rozpoznał sprawy co do istoty;

o) art. 98 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że to pozwany wygrał sprawę, podczas gdy sprawa została wygrana w całości przez powoda.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne w zw. z art. 63 k.c. poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że zgoda tymczasowego nadzorca sądowego na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu może być domniemana, podczas, gdy z orzecznictwa i doktryny wynika, iż do wyrażenia takiej zgody niezbędnym jest jednoznaczne wyrażenie takiej woli i nie może być ona milcząca, a czynność dokonana bez takiej zgody jest nieważna.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty strona apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 98 400,00 zł tytułem należności głównej wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi w sposób określony w treści pozwu oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Ponadto w trybie art. 380 k.p.c. z ostrożności procesowej w razie dopuszczenia przez Sąd spóźnionych dowodów strony pozwanej, wniosła o rozpoznanie przez Sąd II instancji postanowień Sądu I Instancji oddalających wnioski dowodowe powoda: o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kryminalistyki na okoliczność ustalenia czy przedstawione przez pozwanego dokumenty zajęcia egzekucyjnego od Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego są autentyczne oraz o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu kryminalistyki na okoliczność ustalenia czy przedstawiony przez pozwanego dokument w postaci wydruku zestawienia excel z podpisem R. J. niezawierający żadnego oświadczenia woli prezesa zarządu (...) sp. z o.o. jest autentyczny oraz daty jego powstania.

W razie nieuwzględnienia powyższego wniosku, z ostrożności procesowej wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji wobec nierozpoznania przez Sąd I instancji sprawy co istoty oraz z uwagi na fakt, iż w razie nie podzielenia przez Sąd II instancji stanowiska powoda co do przedstawienia przez pozwanego sprekludowanych dowodów, zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości jako bezzasadnej, dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z transkrypcji protokołu rozprawy z dnia 4 lipca 2019 roku - na okoliczność braku zgłoszenia przez powoda skutecznego zastrzeżenia do protokołu, braku możliwości powoływania się na rzeczne zastrzeżenie jako podstawy dla sformułowania zarzutu naruszenia przez Sąd I Instancji przepisów art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., oddalenie zgłoszonych przez stronę powodową wniosków dowodowych w postaci opinii biegłego sądowego z zakresu kryminalistyki z uwagi na jego niedopuszczalność oraz bezpodstawność. Strona pozwana nadto wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja syndyka jest całkowicie bezzasadna.

Mając na uwadze treść przepisu art. 387 § 2¹ k.p.c. Sąd Apelacyjny wskazuje, że podziela w całości poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i przyjmuje je za własne, czyniąc je integralną częścią swojego uzasadnienia. Za własną Sąd odwoławczy przyjął także ocenę prawną dochodzonego przez powoda roszczenia. Dalsza część uzasadnienia odnosić się będzie zatem funkcjonalnie jedynie to treści sformułowanych przez stronę powodową zarzutów.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że mimo, iż treść apelacji wydaje się wskazywać na mnogość sformułowanych zarzutów, to jednak przy głębszym zapoznaniu się z nimi okazuje się, iż faktycznie dotyczą one 4 kwestii. Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia przez Sąd I Instancji art. 503 § 1 k.p.c. poprzez dopuszczenie rzekomo spóźnionych dowodów, w postaci zajęcia egzekucyjnego dokonanego na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego na kwotę 24.600,00 zł oraz wydruku zestawienia excel z podpisem R. J., niezawierającego żadnego oświadczenia woli prezesa zarządu Spółki(...), który wobec nieprzedstawienia go przez stronę pozwaną w sprzeczności od nakazu zapłaty powinien zostać pominięty przez Sąd, uznać go należy za całkowicie chybiony. Przepis art. 503 § 1 k.p.c. określa bowiem obowiązek przedstawienia przez podmiot wnoszący sprzeciw wszystkich dowodów na poparcie jego twierdzeń już w samym sprzeciwie, niemniej jednak zgodnie z dalszą treścią przywołanej regulacji Sąd może dopuścić dowód złożony na późniejszym etapie postępowania m.in., jeśli uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Sąd Okręgowy powyższe dowody dopuścił w toku postępowania rozpoznawczego, mimo że nie zostały one złożone wraz ze sprzeciwem i miał do tego prawo, albowiem dopuszczenie dowodów nieprzedstawionych przez stronę wnoszącą sprzeciw w toku rozpoznania sprawy należy do dyskrecjonalnej władzy sędziego. Warunkiem przeprowadzenia tych dowodów jest tylko to, by nie prowadziły one do zwłoki w rozpoznaniu sprawy. W niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodziła. Zasadnie zatem Sąd Okręgowy dopuścił przedstawione wyżej dowody, albowiem miały one istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a nadto nie prowadziły do zwłoki w rozpoznaniu sprawy. Podkreślenia wymaga, że wyjaśniały one także wątpliwości wskazywane przez syndyka masy upadłości. I tak dokument zajęcia należności przysługującej Spółce (...) na rzecz Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w Ł. dowodził zasadności przekazu środków pieniężnych w kwocie 24.600 zł na rzecz osoby trzeciej – Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego, zaś zestawienie podpisane przez R. J. dowodziło istnienia wiarygodności z tytułu wynagrodzenia wymienionych w nim osób i woli Prezesa Zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zapłaty tych należności.

Ponadto, co istotne syndyk w złożonej apelacji stawiając powyższy zarzut, poza głośnym stwierdzeniem, że przedłożone przez Spółkę (...) dowody były spóźnione, w żaden sposób nie wykazał, w jaki sposób jego zdaniem dopuszczenie dowodu z dokumentu urzędowego i wykazu wiarygodności podpisanej przez R. J. – Prezesa Spółki(...) miałyby wpłynąć na przedłużenie toczącego się postępowania. Dowody te zostały dopuszczone oraz przeprowadzone na tym samym terminie rozprawy, nie powodując konieczności jej odroczenia lub też przesłuchania

jakichkolwiek nowych świadków na okoliczności towarzyszące zapłacie przez pozwaną spółkę sumy 24.600,00 zł na rzecz Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ł. oraz zestawienia wierzytelności podpisanego przez R. J. z tytułu zapłaty zaległych wynagrodzeń. Na uwagę zasługuje również fakt, że wierzytelności te były co do zasady bezsporne. Zmieniennym jest także, iż syndyk masy upadłości zaczął kwestionować fakt zapłaty powyższych kwot dopiero w trakcie prowadzonego postępowania, a zatem konieczność przedłożenia tych dokumentów powstała w toku postępowania, później aniżeli na etapie składania sprzeciwu od nakazu zapłaty. Również i powyższa okoliczność prowadzi do jednoznacznego wniosku, że twierdzenia apelującego są pozbawione jakichkolwiek racji.

Bezpośrednio związany z zarzutem dotyczącym naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 503 § 1 k.p.c., jest kolejny zarzut dotyczący naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisu art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieodniesienie się w treści uzasadnienia skarżonego wyroku do kwestii złożenia przez pozwaną Spółkę rzekomo spóźnionych dowodów. Przepis art. 328 i nast. k.p.c. dotyczy kwestii sporządzenia uzasadnienia wyroku. Motywy wyroku pełnią ważną rolę procesową, m.in. umożliwiają sprawowanie nadzoru judykacyjnego przez sąd wyższej instancji. Uzasadnienie orzeczenia wpływa też na kształtowanie świadomości prawnej stron i może zapobiec wnoszeniu nieuzasadnionych środków odwoławczych. Przepis art. 328 § 2 k.p.c. wskazuje obligatoryjną treść uzasadnienia. W praktyce uzasadnienie składa się z trzech części: 1) tzw. części historycznej (opisowej), w której sąd przedstawia zwięzłe stanowiska stron; 2) przytoczenia ustalonego przez sąd stanu faktycznego; 3) z wywodu prawnego sądu, w którym sąd omawia podstawę prawną wyroku, tj. wskazuje zastosowane przepisy oraz wyjaśnia sposób ich wykładni. Zajmowanie stanowiska w spornych kwestiach teoretycznych uzasadnione jest zakresem koniecznym do rozstrzygnięcia sprawy, by treść uzasadnienia była zwięzła (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 1981 roku, I PR 46/81, OSNC 1982, nr 7, poz. 105). Sąd jest zobowiązany do wyjaśnienia motywów podjętego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia. Jeśli uzasadnienie nie zawiera wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia przez ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności oraz mocy dowodowej lub wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa, wówczas kontrola instancyjna może nie być możliwa, a co za tym idzie zachodzić może przeszkoda do oceny, że istota sprawy została rozpoznana (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2007 roku, V CSK 115/07, Monitor Prawniczy 2007, nr 17, s. 930). W orzecznictwie jednomyślnie wskazuje się również, że zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu uniemożliwia dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania orzeczenia lub zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009 roku, I UK 129/09, LEX nr 558286). O uchybieniu przepisowi art. 328 § 2 k.p.c. można mówić jedynie wówczas, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie zawiera danych, pozwalających na kontrolę tego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, I CKN 185/01, LEX nr 52726, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2003 roku, IV CKN 1862/00, LEX nr 109420, z dnia 5 października 2005 roku, I UK 49/05, Monitor Prawniczy 2006, nr 4, s. 214). Odnosząc te wywody teoretyczne do okoliczności przedmiotowego przypadku stwierdzić należy, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie niezbędne elementy składowe i treści pozwalające na kontrolę prawidłowości rozstrzygnięcia, zaś nieodniesienie się w uzasadnieniu do kwestii przedstawienia przez stronę pozwaną spóźnionych dowodów w postaci dokumentów zajęcia egzekucyjnego i wykazu wierzytelności nie czynią orzeczenia wadliwym. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie pozostawia żadnych wątpliwości, że zawiera ono ustalenia faktyczne wraz z wskazaniem na jakich dowodach Sąd się oparł budując stan faktyczny, w tym również które uznał za wiarygodne. Powyższe rozważania prowadzą do jasnego wniosku, że Sąd w żadnym stopniu nie jest zobligowany do wypowiedzania się w treści uzasadnienia wyroku o przyczynach dopuszczenia dowodu z dokumentów, lecz wystarczające jest samo wskazanie, na jakich dowodach oparł się wydając orzeczenie.

Podobnie należy ocenić stanowisko apelującego w kwestii naruszenia przez Sąd Okręgowy analizowanego przepisu art. 328 § 2 k.p.c. z uwagi na niewskazanie przez Sąd w uzasadnieniu skarżonego wyroku przyczyn oddalenia wniosku syndyka o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu kryminalistyki na okoliczność autentyczności przedłożonego przez stronę pozwaną dowodu z dokumentu urzędowego w postaci zajęcia wierzytelności dokonanego przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego oraz zestawienia wierzytelności z

podpisem R. J.. Sąd Okręgowy nie miał bowiem jakichkolwiek podstaw do czynienia w tym zakresie wzmianki, skoro w toku rozprawy w dniu 4 lipca 2019 roku Sąd Okręgowy wydał postanowienie o oddaleniu ww. wniosków dowodowych i swoją decyzję należyte uzasadnił. Obowiązek Sądu do uczynienia wzmianki w tym zakresie w treści pisemnego uzasadnienia istniałaby, ale w sytuacji, gdyby Sąd dopuścił i przeprowadził dany dowód, lecz odmówił mu wiarygodności i mocy dowodowej. Wtedy na Sądzie ciąży obowiązek szczegółowego wyjaśnienia w treści uzasadnienia orzeczenia przyczyn nieuwzględnienia mocy dowodowej przeprowadzonego dowodu.

Nieuprawniony jest również zarzut naruszenia art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. Apelujący w złożonej apelacji wskazał, że w jego ocenie Sąd I instancji naruszył przywołane przepisy poprzez oddalenie złożonego przez syndyka - na ostatniej rozprawie - wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu kryminalistyki, jednakże zdaniem Sądu Apelacyjnego skarżący nie złożył skutecznego zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. Stosownie do przepisu art. 162 k.p.c. strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Stronie, która zastrzeżenia nie zgłosiła, nie przysługuje prawo powoływania się na takie uchybienia w dalszym toku postępowania, chyba że chodzi o przepisy postępowania, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona uprawdopodobni, iż nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy. Wskazany przepis przewiduje swoistą prekluzję zarzutów dotyczących niektórych naruszeń prawa procesowego. Z jego treści wynika jednoznacznie, że skutkiem niepodniesienia przez stronę zarzutu naruszenia przepisów postępowania poprzez złożenie zastrzeżenia do protokołu jest bezpowrotna utrata możliwości powoływania tego zarzutu w dalszym toku postępowania (i w środkach zaskarżenia lub środkach odwoławczych), a więc także w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia oraz w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym, chyba że chodzi o przepisy prawa procesowego, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu (uchybień powodujące nieważność postępowania oraz uchybień wskazane w art. 202 zdanie 3 k.p.c.), albo że strona nie zgłosiła zastrzeżeń bez swojej winy. Brak winy strona musi uprawdopodobnić (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 1969 roku, I CR 316/69, OSP 1971, z. 1, poz. 5, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2005 roku, III CZP 55/05, OSNC 2006, nr 9, poz. 144; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 grudnia 2007 roku, I ACa 772/07, LEX nr 503258; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 grudnia 2013 roku, I ACa 784/13, LEX nr 1416130; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 października 2013 roku, I ACa 561/13, LEX nr 1394243; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013 roku, I CSK 713/12, LEX nr 1391108). Przepis art. 162 k.p.c. nie ma zastosowania, jeżeli sąd pominął dowód bez wydania postanowienia oddalającego ten wniosek. W sytuacji, gdy takie postanowienie nie zostało wpisane do protokołu, nie można pozbawiać strony, która nie zgłosiła zastrzeżenia, możliwości powoływania zarzutów dotyczących postępowania dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, IV CSK 185/09, Biul. SN 2010, nr 1, s. 13).

W judykaturze podnosi się, że celem regulacji zawartej w art. 162 k.p.c. jest zapobieganie nielojalności procesowej przez zobligowanie stron do zwracania na bieżąco uwagi sądu na wszelkie uchybienia procesowe w celu ich niezwłocznego wyeliminowania i niedopuszczenie do celowego tolerowania przez strony takich uchybień z zamiarem późniejszego wykorzystania ich w środkach odwoławczych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 grudnia 2008 roku, I ACa 890/08, Lex nr 518065). Prekluzja przewidziana w art. 162 k.p.c. obejmuje swym zakresem wszystkie uchybienia procesowe, w tym również te dotyczące postępowania dowodowego. Zatem przepis art. 162 k.p.c. dotyczy także postanowień oddalających wnioski dowodowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2005 roku, III CZP 55/05, OSNC 2006/9/144; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, IV CSK 185/09, Monitor Prawniczy 2009/20/1082; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2014 roku, I ACa 407/14, LEX nr 1554753). W przedmiotowej sprawie pełnomocnik strony powodowej, będący profesjonalistą w osobie radcy prawnego, który na rozprawie, na której wydane zostało postanowienie o oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. kryminalistyki, zastępowany był przez aplikanta radcowskiego, nie złożył skutecznego zastrzeżenia do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. Strona powodowa utraciła zatem prawo powoływania się na uchybienia procesowe związane z oddaleniem wniosku dowodowego. Jak trafnie podniósł pełnomocnik strony pozwanej w złożonej odpowiedzi na apelację, od profesjonalnych pełnomocników wymaga się poza dochowaniem terminu do zgłoszenia takiego zastrzeżenia i wnioskiem o wpisanie zastrzeżenia do protokołu, także wskazania uchybienia z

wyczerpującym przytoczeniem naruszonych przepisów postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podnosi się, że niewpisanie zastrzeżenia do protokołu powoduje utratę podnoszonych zarzutów (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2006 roku, V CSK 237/06, Biul. SN 2006, nr 11, s. 17). Transkrypcja rozprawy z dnia 4 lipca 2019 roku nie pozostawia wątpliwości, że pełnomocnik skarżącego temu obowiązкови nie sprostął. Z tych też względów Sąd Apelacyjny uznał, że niepodanie przez pełnomocnika powoda podstawy prawnej zastrzeżenia, zaniechanie wskazania przepisów postępowania, które jego zdaniem Sąd naruszył i jego nieuzasadnienie skutkuje utratą przez stronę powodową prawa do powoływania się na tą okoliczność przed Sądem drugiej instancji.

Niezależnie od powyższego godzi się zauważyć, że nawet gdyby strona powodowa prawidłowo złożyła zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c. i należycie je uzasadniła, to i tak podniesiony w apelacji zarzut byłby bezpodstawny. Rację ma bowiem Sąd Okręgowy, że zupełnie niecelowe było przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego z zakresu kryminalistyki celem oceny czy przedłożone przez stronę pozwaną dokumenty zajęcia wierzytelności nie zostały sfalszowane, skoro można było ustalić ich autentyczność zwracając się do właściwego organu - Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego. Taki też tok procedowania przyjął Sąd I instancji. Nie było bowiem konieczności przeprowadzania dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu kryminalistyki na powyższą okoliczność, skoro mogła ona zostać ustalona w oparciu o informacje uzyskane bezpłatnie oraz o wiele szybciej bezpośrednio od organu, który wydał sporny dokument. W konsekwencji oryginalność przedłożonych przez stronę pozwaną dokumentów zajęcia została potwierdzona przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego (k. 216 – 221).

Sąd Apelacyjny nie podziela także zarzutu naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez poczynienie rzekomo błędnych ustaleń faktycznych na podstawie dokumentu zajęcia egzekucyjnego wystawionego przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego. Wbrew stanowisku apelanta nie było żadnych powodów by odmówić wiarygodności ww. dokumentowi przedłożonemu przez stronę pozwaną. Zauważenia wymaga, że w toku procesu strona pozwana przedłożyła dwa dokumenty zajęcia wierzytelności wystawione przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego – kserokopię zawiadomienia zajęciu innej wierzytelności pieniężnej z dnia 1 czerwca 2018 roku (k. 144-145) oraz oryginał zawiadomienia o zajęciu z dnia 5 marca 2018 roku (k. 199-200). Ze względu na stanowisko strony powodowej prezentowane w toku postępowania rozpoznawczego, zarzucające fałszywość ww. dokumentów przedłożonych przez pozwaną spółkę Sąd Okręgowy zarządził stosowne dochodzenie i zwrócił się do Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego celem ustalenia faktów w nim wskazanych. Oryginalność dokumentu urzędowego z dnia 5 marca 2018 roku, na który powołała się strona pozwana i na którym finalnie oparł się Sąd Okręgowy w treści uzasadnienia została potwierdzona. Sąd Okręgowy nie ustalał w (...) Urzędzie Skarbowym czy wydanych zostało kilka zajęć wierzytelności, albowiem było to bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Nie miał również znaczenia okoliczność, że w toku procesu strona pozwana przedłożyła więcej niż jedno pismo od Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w przedmiocie zajęcia egzekucyjnego, albowiem dla oceny zasadności powództwa wystarczające było oparcie się przez Sąd I instancji wyłącznie na jednym z przedstawionych dokumentów, co znalazło swoje odzwierciedlenie w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Nie można tym samym uznać, aby stan faktyczny został w niniejszej sprawie błędnie ustalony.

Brak jest także podstaw do kwestionowania ustaleń Sądu Okręgowego odnośnie istnienia wierzytelności przysługujących innym osobom oraz podmiotom wobec Spółki (...). Podkreślenia wymaga, że syndyk na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego nie kwestionował wierzytelności przysługujących innym osobom oraz podmiotom wobec Spółki, którą przecież reprezentuje, które to wierzytelności finalnie zostały zaspokojone w drodze przekazu poprzez zapłatę dokonaną przez pozwaną (...). Strona powodowa podnosiła jedynie fakt nieposiadania przez H. J. (1) wierzytelności wobec Spółki (...), ale jak się wydaje umknęło uwadze apelującego, że zarówno strona pozwana, jak i Sąd Okręgowy w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie stwierdzili, że H. J. (1) była wierzycielem Spółki (...). Od początku postępowania w niniejszej sprawie Spółka (...) konsekwentnie twierdziła, że wierzycielem jest R. J., który powyższą okoliczność potwierdził w złożonych przed Sądem Okręgowym zeznaniach. Wpłaty dokonane przez stronę pozwaną na rachunek H. J. (1) były tylko czynnością techniczną. Także z niekwestionowanych przez syndyka masy upadłości Spółki (...) zeznań H. J. (1), złożonych podczas rozprawy w dniu 12 czerwca 2019 roku wprost wynika, że wprawdzie wpłaty dokonane przez pozwaną Spółkę były wpłatami na jej rachunek bankowy, niemniej

jednak upoważnienie do dysponowania środkami zgromadzonymi na rzeczonym koncie posiadał jej mąż R. J., oraz że dokonane przez pozwaną Spółkę wpłaty zaspokajały właśnie jego wierzytelności.

Nie zasługują na podzielenie także pozostałe zarzuty strony powodowej odnoszące się do naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisów art. 232 § 1 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. oraz przepisów art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 15 maja 2015 roku Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. 2015, poz. 978 ze zm.) w związku z art. 63 k.c., polegające na poczynieniu przez Sąd błędnych ustaleń faktycznych w zakresie możliwości oraz zakresu wyrażenia przez tymczasowego nadzorcę sądowego zgody na dokonanie czynności prawnej w postaci przekazu, jak także braku możliwości wyrażenia takiej zgody w sposób dorozumiany. Kwestię możliwości wyrażenia zgody przez tymczasowego nadzorcę sądowego na dokonanie czynności prawnej w sposób dorozumiany szeroko omówił Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Stanowisko to Sąd Apelacyjny w obecnym składzie w całości podziela. Mimo prezentowania przez skarżącego poglądu o braku możliwości wyrażenia przez nadzorcę sądowego wyrażenia zgody na dokonanie przez spółkę czynności zobowiązujących lub rozporządzających w sposób dorozumiany, to już w orzecznictwie i nauce prawa pojawia się wiele głosów wskazujących na taką możliwość. Jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 17 grudnia 2014 roku (I ACa 835/14, Lex nr 1668644) „wobec braku ogólnej regulacji kodeksowej w takich sytuacjach uzasadnione jest stosowanie analogii do przepisów szczególnych *expressis verbis* przewidujących taką możliwość (np. art. 103 § 2 k.c., art. 520 k.c. - tak Z. Radwański, w: System, t. I, s. 588). Wskazać również należy, że wobec tego, iż przepisy ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze (obecnie: Prawo restrukturyzacyjne) nie regulują formy zgody nadzorcy sądowego, należy przyjąć, że nie istnieją żadne ograniczenia co do formy, poza wyjątkiem wskazanym w art. 63 § 2 k.c., który nie dotyczy rozpatrywanego przypadku. Zgoda ma postać oświadczenia woli, które powinno być złożone innej osobie, a której treścią jest akceptacja postanowień zawartych w danej czynności prawnej. Do oświadczenia tego znajduje zatem zastosowanie art. 60 k.c., zgodnie z którym oświadczenie woli danej osoby może zostać wyrażone poprzez każde zachowanie, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę. Może być zatem, z zastrzeżeniem wyjątku z art. 63 § 2 k.c., złożone także w sposób dorozumiany. Jednakże trzeba wyraźnie podkreślić, że nie w każdym przypadku brak sprzeciwu ze strony podmiotu uprawnionego do wyrażenia zgody na dokonanie czynności, nawet jeśli posiadał on informacje o zawarciu umowy, można a priori uznać za wyrażenie zgody w sposób dorozumiany. Interpretacja danego zachowania, jako złożenie oświadczenia woli, musi każdorazowo opierać się na indywidualnych okolicznościach sprawy oraz uwzględniać reguły wykładni woli przewidziane w art. 65 § 1 k.c. Na gruncie tego przepisu judykatura wypracowała kombinowaną metodę wykładni oświadczeń woli opartą na kryteriach o charakterze subiektywnym i obiektywnym. Stosując ją do interpretacji zachowania się podmiotu, który winien wyrazić zgodę na dokonanie danej czynności, wskazać należy, że w pierwszej fazie wymaga wyjaśnienia, jak strony czynności oraz podmiot, który winien wyrazić zgodę na dokonanie czynności, rzeczywiście rozumiały bierną postawę tego podmiotu, jednakże - skoro wyrażenie zgody leży poza zakresem zgodnej woli stron danej umowy - decydujące znaczenia mają elementy obiektywne, a zatem jak adresat milczenie osoby trzeciej, uprawnionej do wyrażenia zgody, rozumieć powinien. Za wiążące uznać trzeba w tej fazie wykładni takie rozumienie oświadczenia woli, które jest wynikiem starannych zabiegów interpretacyjnych adresata.” Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy zauważyć, że z poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych wynika, że tymczasowy nadzorca sądowy Spółki (...) nie złożył oświadczenia, iż wyraża zgodę, ani też, że takiej zgody odmawia na dokonanie przekazu na rzecz osób trzecich, będących wierzycielami Spółki, należności z tytułu dzierżawy. Z ustaleń tych również wynika, czego nie kwestionuje syndyk, że nadzorca sądowy w ogóle nie interesował się, w jaki sposób zostanie pobrany czynsz, czy jest płacony terminowo, w jaki sposób ma być spożytkowany przez Spółkę (...), mimo, że miał świadomość, iż spółka posiada liczne zadłużenia. Przez kolejne miesiące nadzorca nie interesował się powyższą kwestią, nie skierował w tej sprawie żadnego pisma, nie pouczył też zarządu spółki, co do obowiązków informacyjnych na temat takich decyzji upoważniających i konieczności uzyskania zgody nadzorcy. W tych warunkach należy przyjąć, że nadzorca sądowy wyraził w sposób dorozumiany zgodę na upoważnienie strony pozwanej przez Spółkę (...) (dokonanego przez jej prezesa zarządu R. J.), do zapłaty przez nią kwot czynszów dzierżawy na rzecz wierzycieli tejże spółki. Co istotne po zaistnieniu powyższych okoliczności nadzorca sądowy nie wyraził także sprzeciwu względem takiego sposobu rozliczenia, mimo, że o powyższej sytuacji wiedzę posiadał już syndyk, co dodatkowo wskazuje na wyrażenie przez tymczasowego nadzorcę sądowego Spółki (...) zgody na przekaz. Strona powodowa w toku postępowania nie wniosowała także o przesłuchanie ustanowionego nadzorcy sądowego, co wydaje się świadczyć o tym, że syndyk

wiedział, że zgoda ta w istocie została wyrażona. Jak bowiem inaczej tłumaczyć fakt niesprecyzowania przez stronę powodową, reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, przy czym już sam syndyk posiada tytuł zawodowy radcy prawnego, wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań J. K. – nadzorcy sądowego na okoliczność braku wyrażenia przez tymczasowego nadzorcę sądowego zgody na upoważnienie (...) do przyjętej w relacjach ze Spółką (...) sposobu rozliczenia czynszów dzierżawy, w sytuacji gdy jest to główny zarzut syndyka względem zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia. Podkreślenia wymaga także fakt, że realizacja przekazu nastąpiła wówczas gdy działalność powodowej Spółki podlegała kontroli w ramach postępowania restrukturyzacyjnego przez nadzorcę sądowego, zaś upadłość Spółki (...) została orzeczona dopiero postanowieniem z dnia 27 września 2018 roku i dopiero wówczas został ustanowiony syndyk masy upadłości.

Sąd odwoławczy oddalił nadto wnioski dowodowe zawarte w apelacji zgłoszone w trybie art. 380 k.p.c. w postaci wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu kryminalistyki na okoliczność autentyczności dokumentów urzędowych w postaci zajęcia egzekucyjnego dokonanego przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego oraz autentyczności podpisów Pana R. J. pod zestawieniem wierzytelności przysługujących innym podmiotom w stosunku do Spółki (...). Kontrola instancyjna postanowienia sądu pierwszej instancji o oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego mogłaby nastąpić jedynie na wniosek strony zgłoszony w trybie art. 380 k.p.c., poprzedzony skutecznym zastrzeżeniem zgłoszonym w trybie art. 162 k.p.c. Jak już wyżej wskazano syndyk masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie zgłosił skutecznego zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. Niezależnie od powyższego, Sąd Apelacyjny podziela ocenę zgłoszonych przez syndyka wniosków dokonaną przez Sąd I instancji, jako zbędnych, nie mających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem, jak już wyżej wskazano w celu ustalenia prawdziwości dokumentu urzędowego w pełni wystarczającym było zwrócenie się przez Sąd do organu, który dany dokument wydał, co zresztą Sąd Okręgowy uczynił. Kwestionowanie zatem przez powoda prawdziwości ww. dokumentu jest całkowicie niezrozumiałe. Co więcej, w złożonej apelacji nie przedstawiono żadnego merytorycznego argumentu wskazującego, że decyzja Sądu I instancji była w tym zakresie błędna. Strona apelująca poprzestała na powieleniu twierdzeń zgłaszanych przed Sądem I instancji, całkowicie pomijając fakt, że autentyczność dokumentu urzędowego została potwierdzona przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego. Także z zeznań R. J. złożonych na etapie postępowania rozpoznawczego wynika, że za jego zgodą doszło do zapłaty pieniędzy z tytułu dzierżawy na rzecz wierzycieli spółki z tytułu wynagrodzenia. Powyższe w oczywisty sposób świadczy o bezzasadności zgłoszonych wniosków dowodowych.

Konkluzję przedstawionych wywodów stanowi stwierdzenie, że w poczynionych w sprawie prawidłowych ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy właściwie zastosował przepisy prawa materialnego oraz dokonał odpowiedniej ich wykładni.

Wobec uznania apelacji za całkowicie bezzasadną Sąd drugiej instancji na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.) zasądając od syndyka masy upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 4.050 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.